

Emne kode/Course code: JUS 100

Eksaminand nummer/Examinee number: 168

Dato og år/Date and year: 08/12-2014 Ark nummer/Sheet number: 1 av/of 7 i alt/total no.

OPPGAVE 1

! denne oppgaven skal jeg gjøre rede for hvordan regler fra EU kan få betydning i norsk rett, og hva som er spesielt ved bruken av rettskilder når man tolker en norsk lovtekst med opphav i EU.

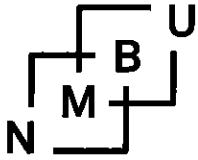
Norge samarbeider med EU på mange områder, men den viktigste samarbeidsavtalen er EØS-avtalen. EØS-avtalen er et samarbeid mellom EU og EFTA-landene, Norge, Island og Liechtenstein (Sveits er også et EFTA-land, men er ikke med i EØS) som skal sikre fri flyt av varer, tjenester, kapital og arbeidskraft. På denne måten får EFTA-landene tilgang til EU sitt marked, men på en betingelse om at EFTA-landene må følge lover og regler EU vedtar.

EØS er et to-pilarsystem, hvor første pilar består av EUs organer, rådet, komite, europaparlamentet og EF-domstolen, mens andre pilar består av EFTAs organer, ESA (EFTAs kontrollorgan) og EFTAs domstolen. Sammen finnes også EØS-komiteen og EØS-rådet, hvor rådet kommer med retningslinjer som skal følges og komiteen følger opp at ting som skal bli gjort blir gjort.

Når EU skal vedta en ny lov eller kominer med en endring, sendes vedtaket til EØS-komiteen og det blir en høring. Det er her Norge kan komme med "forslag" til endring og drive lobbyisme for å få noe å si om hvordan loven til slutt skal bli. Utenom dette har ikke Norge så mye å si.

Når loven er vedtatt av EU må EFTA-landene implementere den nye loven/vedtaket/endringen inn i sitt lovverk, dette må de gjøre som sagt på grunn av EØS-avtalen.

I Norge vedtas de nye lovene på samme måte som en norsk lov ville blitt vedtatt, hvis det er en lov som krever budsjettendringer.

Emne kode/Course code: JUS 100

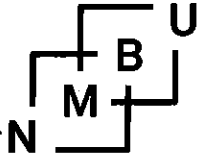
Eksaminand nummer/Examinee number: 168

Dato og år/Date and year: 08/12-2014 Ark nummer/Sheet number: 2 av/of: 7 i alt/total no.

At man følger det som står i Grunnloven § 76-81.
Dersom Norge ikke er enig eller vil innføre vedtakene som kommer fra EU kan Norge sende inn klage til EFTA-domstolen, EØS-komiteen eller melde seg ut av EØS. Hittil har ikke Norge ikke vedtatt noen vedtak, men det var nære på ang. postdirektivet.

I EØS-avtalen § 2 står det: „Bestemmelser i lov som tjener til å oppfylle Norges forpliktelser etter avtalen, skal i tilfelle konflikt gå foran andre bestemmelser som regulerer samme forhold...“ Altså ~~kan~~ venter EUs lover høyere enn Norges lover hvis det skal oppstå konflikt om hvilken lov man skal anvende. Et godt eksempel på dette er Finanger-dommen, hvor en jente var blitt alvorlig skadet etter en bilulykke, hvor hun hadde satt på med en beruset sjåfør og fikk ikke erstatning av forsikringsselskapet. Hun tok saken til høyesterett hvor det ble dømt etter norsk lov og heller ikke her fikk forsikring. Saken ble tatt videre til EFTA-domstolen, som igjen følger EF-domstolen, hvor det ble dømt at hun fikk forsikring, ut fra at hun hadde lært på dette i følge EUs lover. Denne loven ~~gjør~~ dommen gikk over norsk høyesteretts dom og måtte implementeres inn.

Når man skal følge lover fra EU, kan det fort bli litt vanskelig og komplisert. Utenom selve lovteksten er det vanlig at man bruker forarbeidene i Norge til å kunne følge loven. I Norge er forarbeidene helt offentlig og godt tilgjengelig for alle, mens i EU er disse ikke offentlig eller lett tilgjengelig. Forarbeidene er heller ikke særlig grundige, man kan da ta i bruk fortalene. I Fortalen skal det stå hva som er meningen med loven, hva den handler om. Man kan også ta i bruk andre/eldre dommer som rettskilde, men da

Emne kode/Course code: JUS 100

Eksaminand nummer/Examinee number: 168

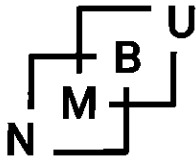
Dato og år/Date and year: 08/12-2014 Ark nummer/Sheet number: 3 av/of: 7 i alt/total no.

først og fremst dommer fra EFTA-domstolen, hvis det finnes lignende dommer fra EF-domstolen velter disse mest. EFTA-domstolen bygger på EF-domstolen. Som sagt er det ikke alltid like lett å tolke lovtekst som har opphav i EU, ~~sp~~ spesielt ikke for forvaltningen. Hvis ikke man kommer frem til noe via tolkningen er det også mulig å sende inn en feiltolkningsklage til ECOS.

OPPGAVE 2

I denne oppgaven skal jeg forklare hvordan man går frem for å bestemme det rettslige innholdet av uklare begreper i en lovtekst, og så si hva som er forskjellen på dette og skjønnssutøvelse.

En lovtekst er skrevet i generelt ordlag, dette er fordi loven skal kunne være relevant over lang tid, og den skal også kunne brukes på flere områder. Enkelte ord kan også ha forskjellig betydning. "Bord" kan både bety det du sitter og spiser med, og ~~planten man går på~~. Ordgrensene er ikke alltid like lett og forstå, er en lag et sted hvor det bor 60.000 mennesker eller 600.000 mennesker, og hva er et skip? Hvor stort er det? Det er mange uklare begreper i en lovtekst, for å finne ut av dette må man tolke teksten. Først begynner man med å finne den lovteksten og paragrafen som har mest ^{relevante} ~~relevante~~ betydning, så må man trekke en slutning ut i fra denne og til slutt må man finne ut hva som velter mest i lovteksten. Det finnes flere forskjellige ^{metoder} ~~metoder~~ å tolke en lovtekst på, det kommer helt an på hva man skal frem til. Man kan velge å ta loven helt på ordet eller se på lovteksten på tvers. Man kan blant annet velge å tolke en lov innskrenkende ved at

Emne kode/Course code: JUS 100

Eksaminand nummer/Examinee number: 168

Dato og år/Date and year: 08/12-2014 Ark nummer/Sheet number: 4 av/of: 7 i alt/total no.

man legger regelgrensen innenfor ordlyden. Et eksempel på dette kan være "multebærland", hvor man med vanlig språkforståelse ville sagt at "multebærland" er et område hvor det vokser multer. Mens med innsterenkende tolkning ville man sagt at "multebærland" er et avgrenset område av bestemt areal hvor det vokser et best antall multer.

En annen måte man kan tolke på er antitetisk tolkning. Med antitetisk tolkning tar man en lovtekst og tolker at det motsatte av det som står må også gjelde.

Et eksempel er vergemåls ~~loven~~ loven hvor det står at den under 18 år er delvis myndig, med antitetisk tolkning tolker man da at de over 18 år må være myndig. To andre måter å tolke på er utsterenkende og analogisk tolkning, disse to er ganske like ved at i begge to går man utenfor selve ordlyden.

Utsterenkende tolkning er nærmere ordgrensen, et eksempel er Passbåtdommen, hvor en 15 fot båt ble beslektet og dømt/tolket som et skip.

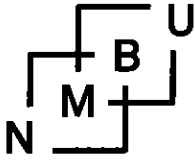
Analogisk tolkning er når man bruker en lov som har veldig nært betydning, eksempel er at lov for gifte/ekteskap kan brukes på samboerforhold.

En annen ting man må legge vekt på når man tolker en lov er grammatikk, hvordan loven er skrevet. Noen av lovene er nok så gamle, ~~da~~ og kan ha en annen betydning i dag enn da den ble skrevet, man må da lese lovteksten med "best fars/oldefars briller".

~~Andre måter~~ Først og fremst bruker man lovteksten som kilde når man tolker, men man kan også bruke ~~rettspraksis~~, forarbeider, ~~rettspraksis~~, rettspraksis, myndighetspraksis, privatpraksis og reelle hensyn som kilde.

I forarbeidene står det hva loven handler om, betydninger, NOU og Inst. L osv. Rettspraksis er å ta i bruk dommer. Hvis man ikke finner en lovtekst som er rett, kan man ta i bruk tidligere dommer som er relevante.

Da er det dommer fra Høyesterett som vektet mest, men hvis ikke det finnes dommer fra Høyesterett man kan bruke, kan man bruke

Emne kode/Course code: ... JUS 100

Eksaminand nummer/Examinee number: ... 168

Dato og år/Date and year: ... 08/12-2014 ... Ark nummer/Sheet number: ... 5 ... av/of ... 7 ... i alt/total no.

danner fra Lagmansretten og tingretten, men bare hvis disse er grundig utført.

Kort oppsummert går tolkning ut på å finne selve meningsinnholdet i lovteksten, dette gjøres ved å bruke ulike tolkningsmetoder og det er noen prinsipper og faktorer man følger: Relevans: hvor relevant er lovteksten slutning: Årdele ut riktig betydning av teksten. Vetning: Finne ut hva som velter mest

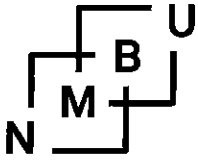
Skjønnisutøvelse brukes også, dette gir rettsanvenderen større frihet, men innenfor visse rammer. Skjønnisutøvelse går ut på at man kan mer velge hvilken retning man skal gå, "hvis A, så 1 eller 2"

Det brukes skjønn i forvaltningen, her går det ut på at forvaltningen får frihet til å kunne endre på samfunnsprosjekt og økonomiske rammer.

Domstolskjønn går ut på at man ser på ulike forhold som tidligere straffe utmålinger, psykiske lidelser, ~~for~~ osv.

En annen type skjønn som skiller seg fra de er andre er subsumsjonsskjønn. Subsumsjonsskjønn går utover ut på å finne best mulig utfall som de andre, men på å finne rett regel. Finne rett regel til rett sak.

Konklusjonen er at forskjellen på hvordan man går frem for å finne /bestemme det rettslige innholdet av ulike beroper, tolkning, og skjønnisutøvelse er at ved tolkning finner man selve meningsinnholdet i lovteksten, mens med skjønnisutøvelse har man mer frihet og skal finne det beste mulige utfallet.

Emne kode/Course code: JUS 100

Eksaminand nummer/Examinee number: 168

Dato og år/Date and year: 08/12-2014 Ark nummer/Sheet number: 6 av/of 7 i alt/total no.

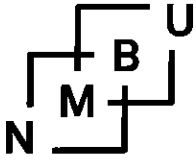
OPPGAVE 3

Hovedspørsmålet i saken er om Anton vik hadde lov hjemmel til å auilve de to hundene til Ola Hoen. Drøftelsen utta utgangspunkt i Hundeloven av 4. juli 2003 nr. 74, kapittel 5.

I hundeloven § 14, 3. ledd b. står det: "Vår en hund jager eller angriper tamrein eller husdyr som beiter lovlig, eller når hunden utprøver å angripe en annen hund kan det utsette dyrets eier, innehaiver eller den som passer dyret, gjøre det unngåelig. Mot hunden som fremstår som nødvendig for å avverge skade, så langt innrepet ikke går lengre enn nødvendig og ikke utøver det forsvar liget..." Det første jeg ser på er hva en lama kan beskrives som, ~~følge~~ ~~hør~~ går en lama under husdyr? I følge Hundeloven § 2, 1. ledd, punkt c. er husdyr: "Storfe, sau, geit, hest, gris og fjørlore". Jeg mener at lama kan tolkes som husdyr, dette er på grunn av at sau og lama er like så langt ifra hverandre, det er så og si det samme. Lamaer er like vanlig i Norge som sau. Jeg bruker da analogisk talleting på at en lama kan betegnes som et husdyr.

Videre står det i § 14, ledd 3, punkt d) "Enhver kan på stedet auilve en hund som på tre fjes i umiddelbar forbindelse med at den har påført en person usentlig skade, dersom hunden fortsatt utgjør en klar fare. Det samme gjelder hvis hunden har voldt usentlig skade på tamrein, husdyr..." dersom det skadete dyret ~~er rettferdig~~ ~~er~~ ~~rettmessig~~ var kommet inn på eiendommen som hundeholder disponerer!

Ved at den ene hunden, Tassen, om seg under gjerdet ~~og~~ ^{den} skremte lamane slik at den ene lammen hoppet over gjerdet i skredet til hundene, jeg mener like at lammen da var kommet urettmessig inn på eiendommen hundeholderen disponerte. Jeg mener at hvis lammen hadde kommet inn

Emne kode/Course code: JUS 100

Eksaminand nummer/Examinee number: 168

Dato og år/Date and year: 08/12-2014 Ark nummer/Sheet number: 7 av/of 7 i alt/total no.

på eiendommen urettmessig, hadde den hunden der på grunn av nysgjerrighet, ikke på grunn av at den var blitt skremt. Samtidig kan man se på om det var forsvarlig å ha hundegården liggende inntil lamma beitet. I § 3 i hundeloven står det: "[...] Hundeholder skal sørge for at hunden eller hundehoddet ikke er til unødig ulempe for folk, miljø eller andre interesser. Blant annet skal hundeholderen søke å unngå at hunden eller hundehoddet skaper utrygghet for andre." Ut ifra denne paragrafen står det at hundeeier skal sørge for at hundene ikke er i ulempe for andre og at han skal unngå dette. Ut ifra at han plasserte hundegården rett ved siden av lamma beitet vil jeg ikke si at han har fulgt dette.

Videre vil jeg se på om hundene var blitt sikret godt nok. § 4, 1 ledd, punkt a) sier: "hunder ~~skal~~ kan være løse bare når de blir fulgt og kontrollert på akkurat måte, eller" b) "er forsvarlig inngjerdet på et sted som ikke er åpent for allmenn ferdsel." Punkt a) er tydelig ikke fulgt, i og med at verken Ola eller Marte var i nærheten for å passe på. Punkt b) kan man se litt nærmere på. Hundene var jo tross alt inngjerdet, men på en forsvarlig måte? Jeg mener at i og med at den ene hunden og greide å komme seg under gjerdet og ut av inngjerdingen, kan ikke hundene være forsvarlig inngjerdet. Og når en lamma kan hoppe over gjerdet, kan en hund også klare det.

~~Oppsummerer ut jeg går til~~ kort oppsummert, den ene lammaen hadde kommet seg inn på hundeholderens eiendom, men jeg vil ikke si at dette var urettmessig i og med at den ene hunden hadde først kommet seg inn under gjerdet til lammaene, hvor lammaen hadde blitt sett skremt at den hadde hoppet ~~over~~ over gjerdet til den andre hunden i panikk. Hundeholder ~~har~~ har heller ikke ~~etter~~ gjort hundegården forsvarlig.